

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-706/22

Konzernbetriebsrat der O SE & Co. KG

v.

Vorstand der O Holding SE

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovní soud, Německo)]

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 16. května 2024

„Řízení o předběžné otázce – Evropská společnost – Nařízení (ES) č. 2157/2001 – Článek 12 odst. 2 – Zapojení zaměstnanců – Zápis evropské společnosti do rejstříku – Podmínky – Předchozí provedení postupu vyjednávání o zapojení zaměstnanců uvedeného ve směrnici 2001/86/ES – Evropská společnost založená a zapsaná do rejstříku bez zaměstnanců, která se však stala mateřskou společností dceřiných společností, které mají zaměstnance – Povinnost zahájit dodatečně postup vyjednávání – Neexistence – Článek 11 – Zneužití evropské společnosti – Odnětí práv zaměstnanců na zapojení – Zákaz“

Sociální politika – Evropská společnost – Zapojení zaměstnanců – Evropská společnost založená a zapsaná do rejstříku bez zaměstnanců, která se však po svém zapsání do rejstříku stala mateřskou společností dceřiných společností, jež mají zaměstnance – Postup vyjednávání o zapojení zaměstnanců – Neexistence takového vyjednávání před zápisem společnosti do rejstříku – Povinnost zahájit dodatečně postup vyjednávání – Neexistence

(Nařízení Rady č. 2157/2001, čl. 12 odst. 2; směrnice Rady 2001/86, články 3 až 7 a 11)

(viz body 40, 46–51, 54–58 a výrok)

Shrnutí

Soudní dvůr, kterému Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovní soud, Německo) předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v rámci sporu týkajícího se vyjednávání o zapojení zaměstnanců v evropské společnosti (dále jen „SE“), konstatoval, že z ustanovení nařízení č. 2157/2001¹ a směrnice 2001/86² nevyplývá pro holdingovou SE, jejíž žádná ze zúčastněných společností nebo dceřiných společností nemá zaměstnance a která byla zapsána do rejstříku, aniž předtím proběhla taková vyjednávání, povinnost později zahájit tato vyjednávání z důvodu, že se tato SE stala ovládací společností dceřiných společností, které mají zaměstnance v jednom nebo několika členských státech.

¹ – Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE) (Úř. věst. 2001, L 294, s. 1; Zvl. vyd. 06/04, s. 251).

² – Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců (Úř. věst. 2001, L 294, s. 22; Zvl. vyd. 06/04, s. 272).

Dne 28. března 2013 byla společnost O Holding SE, založená³ dvěma společnostmi usazenými ve Spojeném království a v Německu bez zaměstnanců, které nemají dceřiné společnosti⁴ se zaměstnanci, zapsána do obchodního rejstříku pro Anglii a Wales, aniž před tímto zápisem proběhlo jakékoli vyjednávání o zapojení zaměstnanců⁵.

Dne 29. března 2013 se společnost O Holding SE stala jediným společníkem společnosti O Holding GmbH, se sídlem v Hamburku (Německo) a s dozorčí radou, kterou z jedné třetiny tvořili zástupci zaměstnanců. V červnu 2013 rozhodla společnost O Holding SE o přeměně společnosti O Holding GmbH na komanditní společnost nazvanou O KG. Tato změna právní formy byla zapsána do obchodního rejstříku v září 2013 a od tohoto data přestalo platit spolurozhodování v dozorčí radě. Společnost O Holding SE kromě toho přemístila své sídlo do Hamburku od října 2017.

Zatímco společnost O KG má zhruba 816 zaměstnanců a má dceřiné společnosti v několika členských státech, v nichž je zaměstnáno celkem zhruba 2 200 zaměstnanců, její společníci (společnost O Holding SE, komanditistka, a společnost O Management SE, komplementářka, zapsaná do rejstříku v Hamburku, jejímž jediným společníkem je společnost O Holding SE) nemají žádné zaměstnance.

Vzhledem k tomu, že rada zaměstnanců skupiny O KG měla za to, že vedení O Holding SE má povinnost zřídit zvláštní vyjednávací výbor dodatečně, neboť má dceřiné společnosti, které mají zaměstnance v několika členských státech, podala návrh na zahájení soudního řízení v oblasti pracovního práva. Předkládající soud, kterému byla věc předložena po zamítnutí této žaloby, požádal Soudní dvůr o výklad čl. 12 odst. 2 nařízení č. 2157/2001⁶ ve spojení s články 3 až 7 směrnice 2001/86⁷. Klade si otázku ohledně existence povinnosti vyplývající z ustanovení nařízení č. 2157/2001 a směrnice 2001/86 pro SE, jejíž žádná ze zúčastněných společností nebo dceřiných společností nemá zaměstnance a která byla zapsána do rejstříku, aniž předtím proběhla vyjednávání o zapojení zaměstnanců, později zahájit tento postup vyjednávání z důvodu, že se tato SE stala ovládací společností dceřiných společností, které mají zaměstnance v několika členských státech.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé připomněl, že z čl. 12 odst. 2 nařízení č. 2157/2001 ve spojení s čl. 3 odst. 1 až 3 směrnice 2001/86 vyplývá, že postup vyjednávání mezi stranami o úpravě pro zapojení zaměstnanců v SE za účelem uzavření dohody o této úpravě musí zpravidla proběhnout při založení SE a před jejím zápisem do rejstříku. V tomto kontextu Soudní dvůr zdůraznil, že se tato ustanovení nepoužijí na již založenou SE, jestliže zúčastněné společnosti, které ji založily, neměly v té době zaměstnance, a vyjednávání o zapojení zaměstnanců v SE tedy nemohla být zahájena před jejím zápisem do rejstříku. V tomto ohledu, i když směrnice 2001/86 nicméně stanoví tři případy, kdy může být vyjednávání o zapojení zaměstnanců zahájeno v pozdější fázi, znění této směrnice neukládá pozdější provedení tohoto postupu v již založené SE.

³ – V souladu s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 2157/2001.

⁴ – Ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 2001/86.

⁵ – Jak je stanoveno v čl. 3 až 7 směrnice 2001/86.

⁶ – Podle čl. 12 odst. 2 nařízení č. 2157/2001 „SE nesmí být zapsána, dokud nebyla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců podle článku 4 směrnice 2001/86/ES nebo dokud nebylo přijato rozhodnutí podle čl. 3 odst. 6 směrnice nebo dokud neuplynula doba vyjednávání podle článku 5 směrnice, aniž bylo dosaženo dohody“.

⁷ – Články 3 až 7 směrnice 2001/86 stanoví pravidla upravující postup vyjednávání o zapojení zaměstnanců v SE.

Zadruhé Soudní dvůr nejprve podotkl, že ze směrnice 2001/86⁸ vyplývá, že jak zajištění nabytých práv v oblasti zapojení zaměstnanců, tak jednání mezi stranami o konkrétních postupech tohoto zapojení se pojí se „založením“ SE. Tento závěr podle Soudního dvora nepodporuje tezi, že postup vyjednávání o zapojení zaměstnanců musí být zahájen později v rámci již založené SE. Soudní dvůr dále konstatoval, že nařízení č. 2157/2001⁹ neobsahuje žádný údaj umožňující dospět k závěru, že ustanovení směrnice 2001/86 týkající se postupu vyjednávání o zapojení zaměstnanců musí být použita *mutatis mutandis* na již založenou SE, pokud zúčastněné společnosti, které ji založily, začaly vykonávat hospodářskou činnost zahrnující zaměstnávání zaměstnanců po tomto založení. Konečně Soudní dvůr rovněž uvedl, že směrnice 2001/86 neobsahuje žádné ustanovení, jež by zakládalo povinnost zahájit jednání o zapojení zaměstnanců nebo které by rozšiřovalo záruku stávajících práv na účast zaměstnanců v situacích, kdy dochází ke strukturálním změnám holdingové SE, která již byla založena zúčastněnými společnostmi, jež nemají zaměstnance a nemají dceřiné společnosti, které by měly zaměstnance.

Konečně zatřetí Soudní dvůr upřesnil při rozhodování o tom, zda může být povinnost zahájit postup vyjednávání později v rámci již založené SE vyžadována na základě článku 11 směrnice 2001/86¹⁰ v případě zneužití SE k odnětí práv zaměstnanců na zapojení, že tento článek ponechává členským státům prostor pro uvážení, pokud jde o volbu příslušných opatření, která mají být v tomto ohledu přijata, s výhradou dodržení unijního práva, a v případě SE, která se nachází v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, nestanoví povinnost zahájit tento postup vyjednávání později.

⁸ – A zejména bodů 3 a 6 až 8 odůvodnění směrnice 2001/86.

⁹ – A zejména body 1 a 2 jeho odůvodnění.

¹⁰ – Článek 11 směrnice 2001/86, nadepsaný „Zneužití postupů“, stanoví, že členské státy musí v souladu s právem Unie přijmout příslušná opatření „zaměřená na předcházení zneužití SE k odnětí práv zaměstnanců na zapojení nebo k odpirání těchto práv“.